

Belgie

Mimořádně teplé a mokré únorové počasí skončilo v polovině března. Od té doby nedošlo k žádným výrazným srážkám. Teploty ve druhé polovině března a začátkem dubna byly nižší než obvykle, vyskytly se mrazy. Po 4. dubnu se teploty opět zvýšily a opakovaně dosahovaly nad 20 ° C; minimální teploty zůstaly nad 0 ° C, s výjimkou mrazivé noci 14. dubna ve vnitrozemských oblastech. Sucho od poloviny března bylo zpočátku vítáno, protože umožňovalo zemědělcům vstoupit na pole, aby obhospodařovali zimní plodiny, dokončili setí jarních obilovin a cukrové řepy a brambor. Nicméně ornice rychle vyschly a byl zasažen další postup setí, zejména na těžkých jílovitých půdách. Od poloviny dubna byl výsev cukrové řepy prakticky dokončen, ale brambory zaostávají. Někteří zemědělci používají zavlažování ke zlepšení podmínek pro setí a klíčení již vysetých plodin. Zimní plodiny s dobře rozvinutým kořenovým systémem se vyvíjí celkem dobře. Růst se zpomalil během chladného období v březnu a do poloviny dubna v důsledku sucha. Prognóza výnosu bude do značné míry určována počasím v nadcházejících týdnech (zejména množství srážek).

Bělorusko

Zájmové období bylo teplejší než obvykle, na většině území s denními teplotami 2-4 ° C nad dlouhodobým průměrem. Výjimkou byla oblast Brest, kde byla teplota průměrná. Během druhé a třetí březnové dekády se vyskytly mrazy, minimální teploty vzduchu dosáhly pod -8 ° C. Kumulativní srážky byly na většině území podprůměrné. Výjimkou byly oblasti Vitebsk a Mogilev, kde dosahovaly průměru. Deficit srážek vedl k rychlému vysychání lehčích orníc, zejména na jihovýchodě. Zimní plodiny jsou po mimořádně mírné zimě stále v pokročilém stádiu vývoje. Chladné březnové vlny způsobily zpomalení vývoje zimních plodin v důsledku snížení teploty půdy a ztěžovaly setí jarních plodin. Půdní vlhkost je obecně pro vývoj ozimých plodin dostatečná, ale mohla by mít za následek nepříznivé podmínky pro klíčení a vzcházení jarních plodin v suchých jihovýchodních částech země. Vzhledem k tomu, že je stále velmi brzy, prognóza výnosů založená na historických trendech zůstává blízko průměru.

Bosna a Hercegovina

Data nejsou dostupná.

Bulharsko

V první polovině března překračovaly denní teploty dlouhodobý průměr o 3 až 7 ° C. Od té doby byly teplotní podmínky o 0,5 až 2,5 ° C chladnější než obvykle. Na konci března a v první dubnové dekádě se vyskytly mrazy v rozmezí -2 ° C až -6 ° C (zejména v severních a západních oblastech), s možným poškozením kvetoucích ovocných stromů. Dešťové srážky byly v hodnoceném období v jihozápadní polovině Bulharska hojné (80-190 mm), ale ve východních oblastech (Jugoiztochen, Severoiztochen a východní části Severen Tsentralen) bylo zaznamenáno pouze 20-50 mm srážek (10-50 % pod dlouhodobým průměrem). Výsev slunečnic postupoval pomaleji než obvykle, kvůli chladnému počasí, častému dešti a podprůměrným teplotám ornice. Aдекватní podmínky pro setí kukuřice byly dosaženy až ve druhé dubnové dekádě (o 5-10 dní později než obvykle), kdy teploty půdy dosáhly prahu 12 ° C. Půdní vlhkost je pro zimní plodiny na většině území dostatečná. Podprůměrná je na východní straně pobřeží, kde plodiny začaly vykazovat známky stresu. Zimní obiloviny dosahují středně pokročilého vývoje a vykazují nadprůměrnou akumulaci biomasy.

Černá Hora

Data nejsou dostupná.

Česká republika

Od začátku března bylo v průměru až o 2 ° C teplejší než obvykle, avšak za velmi proměnlivých teplotních podmínek. Dvě výrazné chladné vlny během třetí březnové dekády a začátkem dubna přerušily celkově teplé počasí. Hlavní zemědělské oblasti zaznamenaly minimální teploty vzduchu mezi -6 ° C až -8 ° C, regionálně pod -8 ° C. V první polovině března byly dešťové srážky časté, v následujících dnech se srážkové úhrny staly vzácnými. Srážky sečtené za celé zájmové období dosáhly 50-70% dlouhodobého průměru. Na jihovýchodě ČR, který již bylo vystaven výraznému nedostatku srážek od začátku roku, bylo během zájmového období zaznamenáno pouze 20-30 mm srážek. Mráz pravděpodobně poškodil ovocné stromy, které byly ve fázi kvetení. Byly zasaženy zimní plodiny. Nedostatek srážek začal zpomalovat růst zimních plodin. Na kvantifikaci dopadu mrazu a suchých podmínek na konečný výnos je však ještě příliš brzy. Prognózy pro ozimé plodiny zůstávají v souladu s dlouhodobým trendem. U jarních plodin zpomádal mráz a nedostatek srážek setí.

Dánsko

Začátek zájmového období byl deštivý až do poloviny března, od kdy bylo pozorováno jen několik srážek. Po celé období se kumulativní srážky blížíly dlouhodobému průměru. Od poloviny března byla pozorována velká pozitivní anomálie záření. Konec období dešťů v polovině března umožnil zemědělcům pokračovat v setí. Ječmen jarní byl zaset v běžném termínu. Mírně nadprůměrné teploty, vysoká vlhkost půdy a pozitivní anomálie záření byly prospěšné pro řepku ozimou i jiné zimní plodiny. Hnojilo se v 2. polovině března. Od té doby nebyl pozorován žádný výrazný déšť. Lze tedy očekávat snížení dostupnosti dusíku. Prognóza výnosů pro zimní plodiny je výrazně nad historickým trendem. Bude zachována pouze, pokud bude v nadcházejících týdnech pršet. Prognóza výnosu jarního ječmene odpovídá historickému trendu.

Francie

Dlouhé období bez výrazných srážek trvá od poloviny března. Vzhledem k tomu, že před tím bylo počasí deštivé, vyvolala tahle změna atypickou situaci. Horní část půdy se velmi rychle vysušila, zatímco nehlubší půdní vrstvy jsou stále vlhké. Dopady na plodiny závisí do značné míry na stádiu fenologického vývoje a vývoji kořenů. Zimní obiloviny stále těží půdní vlhkost, zatímco pozděně zaseté jarní plodiny (např. jarní ječmen) a nedávno zaseté letní plodiny měly kvůli povrchovému suchu problém vzejít. Tlak chorob na zimní plodiny je stále mimořádně vysoký. Sucho umožnilo zemědělcům aplikovat fytosanitární produkty a hnojiva. Účinnost je ale sporná. Na konci zájmového období napadlo několik srážkových úhrnů, které byly pro vzejití letních plodin důležité. Lokální intenzivní srážky však částečně odtekly a způsobily zhoršení povrchové půdní struktury, zejména na jihozápadě. Začátek sezóny není příliš příznivý. Prognózy výnosu pro zimní plodiny zatím odpovídají normálu. Následující týden, pokud nenapadnou srážky, mohou prognózy výnosů negativně ovlivnit. Pro řepku ozimou nemusí být, i v případě zlepšení podmínek, plodiny schopny se plně zotavit z obtíží, s nimiž se od začátku sezóny setkaly.

Chorvatsko

"Od začátku března bylo tepleji než obvykle. Teploty dosahovaly až 2 ° C nad dlouhodobým průměrem. Během dvou studených vln koncem března a začátkem dubna však minimální teploty vzduchu v hlavních zemědělských oblastech klesly pod -4 ° C a místně dokonce v závislosti na mikroklimatických podmínkách pod -6 ° C. Ve střední části Chorvatska a na pobřeží Jaderského moře došlo během zájmového období k výraznému deficitu srážek, který se pohyboval od 50% do 80% pod dlouhodobým průměrem. Deficit srážek přetrvávající od začátku zimy vyčerpává půdní vlhkost, zejména na východě Chorvatska. Sucho v těchto oblastech začalo omezovat růst zimních plodin. Další stres byl vyvolán mrazivými teplotami na konci března, ale s omezeným dopadem na zimní plodiny. Noční mrazy však významně ovlivnily ovocné stromy, které byly v citlivé fázi květu. Snížily jejich výnosový potenciál. Studené vlny i přetrvávající nedostatek srážek také zpomádly výsev jarních plodin, které začal již v polovině března.

Itálie

Regiony severní Itálie a Toskánsko zažily deštivý začátek března. Během prvních 10 dnů napadlo 60 mm. Poté převládalo až do 15. dubna suché počasí. Úroveň vlhkosti půdy (> 30%) pro růst zimních plodin byla dostačující. Plodiny jsou nyní v dobrém stavu a jsou v pokročilém stádiu. Časný výsev kukuřice na konci března také těžily z dobré půdní vlhkosti. Pozdější výsevy probíhaly na suchých půdách. Vzcházení plodin tak není optimální. V oblasti Po valley vzbuzuje nízká úroveň řek (kolem -20%) obavy z nadcházejícího období zavlažování. Ve střední Itálii podporovaly dobře distribuované deště růst zimních plodin a přípravu půdy pro výsev letních plodin. V jižních oblastech srážky od 20. března (50 mm) zmírnily dlouhodobé suché podmínky. Plodiny poněkud oslabené prodlouženým suchým obdobím se vrátily do slušných podmínek. Zimní plodiny, u kterých se vývoj zpomalil v důsledku nízké teploty (Tmin <0) souběžně s deštivým obdobím, téměř vstupují do fáze kvetení. Prognózy výnosu měkké a tvrdé pšenice jsou mírně nad údaji z roku 2019, ale nepatrně pod pětiletým průměrem.

Litva

V březnu a dubnu byly zaznamenány mírné teploty. Výjimkou byly dvě krátké studené vlny během poslední březnové dekády. Kumulativní teplota zůstala výrazně nad průměrem. Srážky byly obecně vyšší než obvykle, ale počasí v Litvě bylo od poslední březnové dekády charakterizováno relativně suchým obdobím. Tyto povětrnostní podmínky umožnily zrychlený růst a dobrý vývoj zimních plodin. Mírné podmínky v polovině března umožnily brzy zahájit jarní výsev, které se obvykle konají od druhé poloviny dubna. Řepka ozimá je v dobrém stavu. Pokračující příznivé podmínky by mohly zvýšit výnosové potenciály.

Lucembursko

Data nejsou dostupná.

Maďarsko

První dvě březnové dekády doprovázely mírnější teplotní podmínky. Zbývající část zájmového období byla nadprůměrně teplá. Došlo k dvěma mrazovým vlnám (23. - 25. března a přibližně 1. dubna) s minimálními denními teplotami mezi -3 °C až -9 °C. Tyto mrazové události lokálně poškodily listy a stonky ozimých plodin a v několika regionech sady. Mírný mráz, který se vyskytl 15. dubna, mohl nepříznivě ovlivnit časně kvetoucí pole řepky. Nezpůsobil podstatné škody, protože řepka může po delší době vytvářet nové květy. Srážky byly v prvních březnových dnech hojné (10 - 40 mm). Od té doby nebyly zaznamenány téměř žádné srážky (2 - 15 mm). Jarní výsev začal kvůli studené a suché půdě později. Výsev slunečnic a kukuřice byl zahájen začátkem dubna. Pro průměrný vývoj plodin je třeba více deště. Fenologický vývoj zimních plodin zůstává v polovině dubna pokročilý, a to o 5-15 dní. Plodiny jsou v dobrém stavu. Díky mírným zimním podmínkám mají nadprůměrný index plochy listů a akumulaci biomasy. Situace je však kvůli rostoucímu dešťovému deficitu nejistá.

Moldávie

Data nejsou dostupná.

Německo

V průběhu zájmového období byly teplotní sumy nadprůměrné. Na konci března a začátkem dubna však přišla studená vlna s minimálními teplotami blížícími se -10 °C. Mráz pravděpodobně poškodil řepku a zpomalil fenologický vývoj. Příliš vlhké období se do poloviny března náhle změnilo. Nastalo suché počasí. V mnoha regionech Německa nebyl od té doby zaznamenán ani jeden den s výraznými srážkami. Dokončil se výsev jarních obilovin a probíhá setí brambor a cukrové řepy. U výsevu kukuřice se čeká na noci bez mrazu. Na mělkých půdách hrozí vodní stres. Výsledky modelu ukazují prudký pokles obsahu vlhkosti v půdě, zejména v Nordrhein-Westfalen (kritické pro vzházení cukrové řepy), Thüringen a Sachsen-Anhalt. Sucho ovlivňuje i přijímání hnojiv. Pokud se v dubnu nebo na začátku května neobjeví déšť, vzházení ječmene jarního by mohlo být problematické. Zimní obiloviny začnou trpět. Vzhledem k mírné a deštivé zimě a nově vznikajícím obavám v důsledku sucha se prognóza výnosů snížila.

Nizozemsko

Mimořádně teplé a mokré únorové počasí skončilo v polovině března. Od té doby nedošlo k žádným výrazným srážkám. Teploty ve druhé polovině března a začátkem dubna byly nižší než obvykle, vyskytly se mrazy. Po 4. dubnu se teploty opět zvýšily a opakovaně dosahovaly nad 20 °C; minimální teploty zůstaly nad 0 °C, s výjimkou mrazivé noci 14. dubna ve vnitrozemských oblastech. Sucho od poloviny března bylo zpočátku vítáno, protože umožňovalo zemědělcům vstoupit na pole, aby obhospodařovali zimní plodiny, dokončili setí jarních obilovin a cukrové řepy a brambor. Nicméně ornice rychle vyschly a byl zasažen další postup setí, zejména na těžkých jílovitých půdách. Od poloviny dubna byl výsev cukrové řepy prakticky dokončen, ale brambory zaostávají. Někteří zemědělci používají zavlažování ke zlepšení podmínek pro setí a klíčení již vysetých plodin. Zimní plodiny s dobře rozvinutým kořenovým systémem se vyvíjí celkem dobře. Růst se zpomalil během chladného období v březnu a do poloviny dubna v důsledku sucha. Prognóza výnosu bude do značné míry určována počasím v nadcházejících týdnech (zejména množství srážek).

Polsko

Zájmové období bylo nadprůměrně teplé. Během druhé a třetí březnové dekády se objevily studené vlny s minimálními teplotami pod -6 °C. Srážky byly podprůměrné. V mnoha regionech od poloviny března výrazněji nepršelo. Zejména ve středních a západních oblastech země vyschla ornice. Zimní obiloviny jsou obecně v dobrém stavu. Mráz a sucho má lokální dopady. Výsev jarních plodin byl zahájen v důsledku mírné zimy dříve než obvykle. Většina jarních plodin byla zasetá do poloviny března, kdy byly podmínky půdní vody uspokojivé. Výsev cukrové řepy se blíží ke konci. Výsev kukuřice na zrno a výsadba brambor začala v dubnu. Sucho zhoršilo časný vývoj jarních obilovin a cukrové řepy, zejména na lehkých půdách. U cukrové řepy byl zaznamenán tlak škůdců, zejména v jihovýchodní části země. V současné době se prognózy výnosů blíží trendu. V příštích týdnech by byl potřebný déšť.

Rakousko

Od začátku března bylo v průměru až o 2 °C teplejší než obvykle, avšak za velmi proměnlivých teplotních podmínek. Dvě výrazné chladné vlny během třetí březnové dekády a začátkem dubna přerušily celkově teplé počasí. Hlavní zemědělské oblasti zaznamenaly minimální teploty vzduchu mezi -6 °C až -8 °C, regionálně pod -8 °C. V první polovině března byly dešťové srážky časté, v následujících dnech se srážkové úhrny staly vzácnými. Srážky sečtené za celé zájmové období dosáhly 50-70% dlouhodobého průměru. Ve východním Rakousku, které již bylo vystaveno výraznému nedostatku srážek od začátku roku, bylo během zájmového období zaznamenáno pouze 20-30 mm srážek. Mráz pravděpodobně poškodil ovocné stromy, které byly ve fázi kvetení. Zimní plodiny byly zasaženy pouze lokálně. Nedostatek srážek začal zpomalovat růst zimních plodin; je však ještě příliš brzy na kvantifikaci dopadu mrazu a suchých podmínek na konečný výnos. Prognózy pro ozimé plodiny zůstávají v souladu s dlouhodobým trendem. U jarních plodin zpozdil mráz a nedostatek srážek setí.

Rumunsko

Denní teploty ve východním Rumunsku přesáhly dlouhodobý průměr o 1,5-2,5 °C, zatímco v západních oblastech převládaly téměř průměrné tepelné podmínky. 1. dubna se však na většině území (s výjimkou jižních oblastí podél bulharské hranice) vyskytla výjimečná mrazová vlna s minimálními teplotami v rozmezí -3 °C až -10 °C. Srážky se v první březnové dekádě pohybovaly kolem průměru, ale poté se snížily. Kumulativní srážky dosáhly téměř průměrných hodnot pouze v Macoregiunea Patru, zatímco jinde to bylo 50-95% pod dlouhodobým průměrem. Ve východních a jihovýchodních regionech Rumunska srážkový deficit přetrvává od podzimu s nejnižší úrovní srážek od roku 1992 pro období od 15. října do 15. dubna. Navzdory výše uvedeným nepříznivým podmínkám ukazují snímky dálkového průzkumu, že na většině území země jsou zimní plodiny v současné době v dobrém stavu (obecně lepší než v roce 2019). Simulace ukazují pokročilý vývoj a průměrnou akumulaci biomasy díky mírným podmínkám během zimy a brzy na jaře. Simulované úrovně půdní vlhkosti jsou velmi nízké v oblasti SudEst, kde byly ohroženy zimní plodiny. Jinde je vlhkost půdy pouze mírně podprůměrná. Přísun vody pro plodiny se však bez výraznějších srážkových úhrnů stane stále problematictější, protože poptávka po vodě stoupá s rostoucí teplotou. Jarní výsev je mírně opožděn. Zbrzdila ho nízká vlhkost půdy a pomalu se oteplující půdy. K optimálnímu klíčení a včasnému vývoji plodin je třeba více deště.

Řecko

Data nejsou dostupná.

Slovensko

Od začátku března bylo v průměru až o 2 °C teplejší než obvykle, avšak za velmi proměnlivých teplotních podmínek. Dvě výrazné chladné vlny během třetí březnové dekády a začátkem dubna přerušily celkově teplé počasí. Hlavní zemědělské oblasti zaznamenaly minimální teploty vzduchu mezi -6 °C až -8 °C, regionálně pod -8 °C. V první polovině března byly dešťové srážky časté, v následujících dnech se srážkové úhrny staly vzácnými. Srážky sečtené za celé zájmové období dosáhly 50-70% dlouhodobého průměru, s výjimkou západního Slovenska, kde byly zaznamenány normální podmínky. Mráz pravděpodobně poškodil ovocné stromy, které byly ve fázi kvetení. Zimní plodiny byly zasaženy pouze lokálně. Nedostatek srážek začal zpomalovat růst zimních plodin; je však ještě příliš brzy na kvantifikaci dopadu mrazu a suchých podmínek na konečný výnos. Prognózy pro ozimé plodiny zůstávají v souladu s dlouhodobým trendem. U jarních plodin zpozdil mráz a nedostatek srážek setí.

Slovinsko

Od začátku března bylo tepleji než obvykle. Teploty dosahovaly až 2 ° C nad dlouhodobým průměrem. Během dvou studených vln koncem března a začátkem dubna však minimální teploty vzduchu v hlavních zemědělských oblastech klesly pod -4 ° C a místně dokonce v závislosti na mikroklimatických podmínkách pod -6 ° C. Ve východním Slovinsku došlo během zájmového období k výraznému deficitu srážek, který se pohyboval od 50% do 80% pod dlouhodobým průměrem. Deficit srážek přetrvávající od začátku zimy vyčerpává půdní vlhkost, zejména v severovýchodním Slovinsku. Sucho v těchto oblastech začalo omezovat růst zimních plodin. Další stres byl vyvolán mrazivými teplotami na konci března, ale s omezeným dopadem na zimní plodiny. Noční mrazy však významně ovlivnily ovocné stromy, které byly v citlivé fázi květu. Snížily jejich výnosový potenciál. Studené vlny i přetrvávající nedostatek dlouhodobým průměrem. Studené vlny i přetrvávající nedostatek srážek také zpozdily výsev jarních plodin, které začal již v polovině března.

Srbsko

Data nejsou dostupná.

Švýcarsko

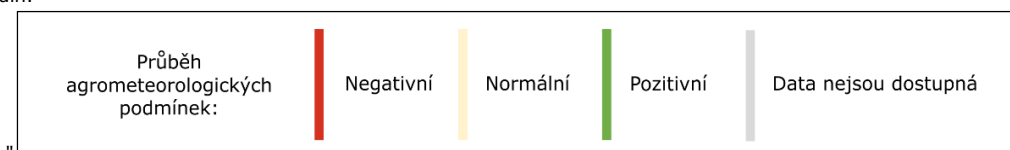
Data nejsou dostupná.

Turecko

Data nejsou dostupná.

Ukrajina

Zájmové období bylo charakterizováno dešťovým deficitem, který byl obzvláště výjimečný na jihu. Výrazné sucho je pozorováno v hlavních produkčních oblastech země pro ječmen ozimý, na jihozápadě (Odes'ka, Mykolaivs'ka), kde dešťový deficit přetrvává od minulého léta. V jiných oblastech se dešťový deficit začal projevovat koncem února. Stává se problémem na jihovýchodě, zejména v oblasti Zaporiz'ka, hlavní oblasti produkce pšenice v zemi. Ve zbytku země má dešťový deficit omezený dopad a pouze povrchové vrstvy půdy jsou suché. Očekává se, že chladná vlna na začátku dubna měla vážný dopad na ovocné stromy a mohla mít dopad řepku. Výsev letních plodin začal po studené vlně a právě probíhá. Pro adekvátní vznik a pro pěstování plodin by byl potřebný déšť. Mimořádně teplá zima a vysoké teploty naměřené do 15. března umožnily včasné setí jarních plodin (až o měsíc dopředu). Fenologie zimních plodin je také podstatně pokročilá, což je obvykle dobré pro výnosy. Očekává se však, že sucho pozorované na jihu bude mít dopad na výnosové potenciály zimních plodin.

Zdroj:

Texty vznikají na základě zprávy Evropské komise a JRC (Joint Research Centre)

Texty vznikají díky podpoře mezinárodního projektu DriDanube, který je spolufinancován Evropskou unií (ERDF, IPA)

